

FAQ - ofte stilte spørsmål

1) Jeg planlegger etablering av egen bedrift i løpet av det kommende året. Hvilken selskapsform bør jeg velge?

Svar: Valg av selskapsform kan være en utfordring. Det første du bør tenke over er størrelsen, formålet, og dine fremtidsplaner for bedriften. I tillegg bør du vurdere risiko, inntjening, beskatning, samt hvilken egenkapital du kan legge inn i selskapet.

De vanligste selskapsformene er Enkeltpersonforetak (ENK), Aksjeselskap (AS) og Ansvarlig selskap (ANS/DA). Vi har forsøkt å vise forskjellene mellom disse selskapsformene i tabellen nedenfor.

	AS	ANS / DA	ENK
Risiko, ansvar for gjeld	Innskutt aksjekapital	Solidarisk ansvarlig med deltaker(ene)	Fullt ut ansvarlig
Registreringskostnad	Kr. 6 000,-	Kr. 2 500,-	Kr. 2 500,-
Krav om egenkapital	Kr. 100 000,-	-	-
Antall eiere	En eller flere eiere. Eier kan også være et annet selskap.	To eller flere deltakere (eiere)	Kun en eier
Krav til firmanavn	Firmanavnet må også inneholde foretaksbetegnelsen (AS).	Firmanavnet må også inneholde foretaksbetegnelsen (DA / ANS).	Slektsnavn/etternavn må inngå som en del av firmanavnet.
Arbeidsgiveravgift	Opp til 14,1 %	-	-
Trygdeavgift	Ansatte betaler selv trygdeavgiften på 7,8 %	10,7 %	10,7 %
Marginalskatt	48,16 %	48,16 %	47,7 %
Sykepenger	100 % fra 1. dag (max 6G)	65 % fra 17. dag (max 6G)	65 % fra 17. dag (max 6G)
Foreldrepenger	100 % (max 6 G)	65 % (max 6 G)	65 % (max 6 G)
Omsorgspenger (syke barn)	Ja	Nei	Nei
Pensjon	Ja, OTP (Obligatorisk tjenestepensjon)	Frivillig	Frivillig
Årsregnskapsplikt	Ja	Nei (Ja, hvis omsetningen er høyere enn 5 MNOK, flere enn 5 ansatte, eller 5 eller flere deltakere).	Nei (Ja hvis eiendelene overstiger kr. 20 MNOK, eller flere enn 50 ansatte).
Revisor	Ja	Nei (Ja, hvis omsetning overstiger 5 MNOK, eller flere enn 5 deltakere)	Nei (Ja, hvis omsetning er høyere enn 5 MNOK)

Som du kan se fra tabellen kan det være store forskjeller mellom de ulike selskapsformene. Det er derfor best å velge en form som passer til dine planer for bedriften.

2) Stemmer det at størrelsen på utbetalinger fra folketrygden varierer ut fra hvilken selskapsform man velger? Hvorfor denne forskjellsbehandlingen?

Svar: Det er Folketrygden som skal gi oss økonomisk trygghet ved å sikre inntekt og kompensere for særlige utgifter ved arbeidsløshet, svangerskap og fødsel, aleneomsorg for barn, sykdom og skade, uførhet, alderdom og dødsfall. Finansiering

av folketrygden skjer gjennom at vi betaler trygdeavgift og arbeidsgiveravgift. Når det er forskjeller i rettigheter til trygde- og velferdsordningene begrunnes det ofte med at selvstendig næringsdrivende ikke betaler arbeidsgiveravgift.

Dine rettigheter vil altså avhenge om du kan defineres som arbeidstaker eller selvstendig næringsdrivende. Hva er så forskjellene på en arbeidstaker og en selvstendig næringsdrivende?

En selvstendig næringsdrivende er enhver som for egen regning og risiko driver en vedvarende virksomhet som er egnet til å gi nettoinntekt.

Folketrygden § 1-10

En arbeidstaker er enhver som arbeider i en annens tjeneste for lønn eller annen godtgjørelse.

Folketrygden § 1-8

Dette betyr at dersom du etablerer enkeltpersonforetak eller ansvarlig selskap så er du som hovedregel selvstendig næringsdrivende. Etablerer du AS og ansetter deg selv som for eksempel daglig leder vil du komme inn under regelverket for arbeidstakere, og vil dermed få bedre rettigheter i forhold til trygde- og velferdsordningene.

3) På hjemmesidene til NAV brukes begrepet "G" ofte, hvordan regner man med "G"?

Svar: "G" er folketrygdens Grunnbeløp, som fastsettes hvert år av Stortinget. Etter siste regulering 1. mai 2007 utgjør 1 G kr. 66 812,-

Tabellen viser maksimumsutbetalinger for sykepenger og foreldrepenger, pr. uke og pr. år. Eksempel 6 G = 6 x kr. 66 812,- = kr. 400 782,-

MAKS UTBETALINGER	PR UKE	PR ÅR
Arbeidstaker, maks utbetaling er 6 G	7 709	400 872
Selvstendig næringsdrivende, maks utbetaling er 65 % av 6G (uten frivillig tilleggsforsikring)	5 011	260 567

4) Som selvstendig næringsdrivende ser jeg at det vil kunne oppstå store inntektstap for meg og min familie dersom jeg blir syk. Hva kan jeg gjøre for å sikre min inntekt ved eventuell sykdom?

Svar: Selvstendige næringsdrivende kan sikre seg tilsvarende rettigheter som vanlige arbeidstakere ved å tegne en frivillig tilleggsforsikring. Denne kjøpes hos Arbeids- og velferdsforvaltningen (NAV). Forsikringen benyttes i hovedsak for å redusere usikkerhet og tap ved uforutsette forhold slik som sykdom, men også for å unngå store inntektstap i forbindelse med graviditet, fødsel eller adopsjon.

Det finnes tre alternative forsikringsordninger:

65 % av inntektsgrunnlaget fra 1. sykedag

100 % av inntektsgrunnlaget fra 17. sykedag

100 % av inntektsgrunnlaget fra 1. sykedag

Bare ett av alternativene kan velges. Premien for disse forsikringene er henholdsvis 1,7 %, 2,9 % og 10,8 % av forventet årsinntekt (2007). Forsikringsordningen dekker også foreldrepenger. For å ha rett til utbetaling av foreldrepenger må tilleggsforsikring (alternativ 2 eller 3) tegnes minst 10 måneder før fødselen. For de andre stønadstypene må tilleggsforsikringen være tegnet minst fire uker før stønadstilfellet oppstår. Øvre grense for sykepengegrunnlaget er 6G, som er den samme grensen for vanlige arbeidstakere.

Vær oppmerksom på at tilleggsforsikringen ikke dekker omsorgspenger for barns sykdom.

Tabellen nedenfor viser hva de tre alternative forsikringene koster etter forventet årsinntekt.

Forventet årsinntekt	Alt. 1 1,7 %	Alt. 2 2,9 %	Alt. 3 10,8 %
Kr. 250 000	4 250	7 250	27 000
Kr. 300 000	5 100	8 700	32 400
Kr. 350 000	5 950	10 150	37 800
Kr. 400 000	6 800	11 600	43 200
Kr. 450 000	7 650	13 050	48 600
Kr. 500 000	8 500	14 500	54 000
Kr. 550 000	9 350	15 950	59 400
Kr. 600 000	10 200	17 400	64 800

NB: Husk at du kan trekke premien fra på ligningen, og dermed oppnå skattefradrag. De aller fleste velger alternativ 2.

5) Jeg har nettopp vært syk i 6 uker, inntekten min ble svært redusert. Hva kunne jeg fått dersom jeg hadde tegnet en frivillig tilleggsforsikring? Inntekten min er ca. kr. 8 000 brutto per. uke, eller kr. 384 000 per år.

Svar: Uten forsikring vil en selvstendig næringsdrivende bare få 65 % av inntektsgrunnlaget fra 17. sykedag (av maks 6 G), sammenlignet med enn arbeidstaker som får full lønn hele perioden fra dag 1 (av maks 6 G). Forsikringene gjør at man delvis kan utligne forskjellene mellom arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende.

Regnestykket for deg vil være som følger:

	Uten forsikring	Forsikring alt. 1 65 % av inntekten fra dag 1	Forsikring alt. 2 100 % av inntekten fra dag 17	Forsikring alt. 3 100 % av inntekten fra dag 1
Inntekt i 6 uker	4 uker m/ 65 % inntekt = Kr. 20 044	6 uker med 65 % inntekt = Kr. 30 066	4 uker x kr. 7 709 = Kr. 30 836	6 uker x kr. 7 709 = Kr. 46 254
Tapt inntekt	48 000 - 20 044 = Kr. 27 956	48 000 - 30 066 = Kr. 17 934	48 000 - 30 836 = Kr. 17 164	48 000 - 46 254 = Kr. 1 746
Kostnad forsikring for ett år v/ årsinntekt kr. 384 000	-	Kr. 6 528 (kr. 4 700 etter skatt)	Kr. 11 136 (kr. 8 018 etter skatt)	Kr. 41 472 (kr. 29 860 etter skatt)

Inntekt fratrukket kostnaden med forsikringen	20 044	25 366	22 818	16 394
---	--------	--------	--------	--------

Som du kan se fra tabellen vil du ved å tegne forsikring alternativ 1 sitte igjen med kr. 25 366,- som er kr. 5 322,- mer enn om du ikke hadde tegnet forsikring. Vær oppmerksom på at hele årets forsikringsbeløp er vist som kostnad i dette eksempelet. Dersom man er plaget med mye sykdom vil forsikringen være mer lønnsom enn om man sjelden er syk. Dersom du blir syk over en lengre eller kortere periode kan det være at en av de andre forsikringene vil kunne lønne seg mer. Tabellen viser at det er mye å tjene på å tegne forsikring, spesielt hvis man blir sykemeldt over en lengre periode.

6) Jeg er selvstendig næringsdrivende (har et ENK) og planlegger nå å få barn. Min pensjonsgivende inntekt har vært ca kr. 400 000 de tre siste årene, månedsinntekten er kr. 33 333,- Min mann ønsker kun å ta sine pålagte 6 uker permisjon. Bør jeg tegne frivillig tilleggsforsikring, og hva vil jeg få i stønad?

Svar: Du har i utgangspunktet krav på stønad fra Folketrygden inntil 65 % av folketrygdens grunnbeløp. Det er et vilkår for å få foreldrepenger at du har vært i arbeid i seks av de siste 10 månedene og at du på årsbasis har tjent mer enn halvparten av folketrygdens grunnbeløp (dvs. mer enn kr.33 406). Foreldrepengene blir beregnet ut fra hvilken inntekt du har nå, men man ser også på gjennomsnittlig lønn de 3 siste årene. Er det en forskjell på 25 % eller mer vil foreldrepengene kunne bli skjønnsberegnet. Tre uker før og seks uker etter fødselen er forbeholdt mor. Seks uker er forbeholdt far. De resterende stønadsukene kan deles mellom dere som foreldrene.

Dersom du velger å ta ut permisjon tilsvarende 100 % (44 uker, hvor 6 er forbeholdt barnets far) vil du få kr. 5 011,- per uke. Ved permisjon tilsvarende 80 % (52 uker, hvor 6 er forbeholdt far) får du kr. 4 009,- per uke. Det må trekkes skatt av beløpet. Du kan øke stønaden betraktelig ved å tegne frivillig tilleggsforsikring. Tegner du frivillig tilleggsforsikring alternativ 2, vil du få kr.7 709 per uke i stønad ved 100 % permisjon, eventuelt kr. 6 167,- ved 80 % dekning. Merutbetalingene blir kr. 102 524 per år ved 100 % dekning og kr.99 268,- ved 80 %. Kostnaden for forsikringen er ca. kr. 11 600 per år (basert på din forventede årsinntekt). Husk at du får skattefradrag for den frivillige tilleggsforsikringen, og at den må tegnes minst 10 måneder før fødsel. Vi har laget en liten tabell som viser hva kvinner i ulike inntektsgrupper kan forvente å få i foreldrepenger:

SN = Selvstendig næringsdrivende

Inntekt	Perm.	Foreldre- penger til arbeidstakere 38 / 46 uker til mor (6 uker til far)	SN uten forsikring	SN med forsikring alt 1	SN med forsikring alt 2 og 3	Ekstra inntekt ved å tegne forsikring
150 000	100 %	116 432	71 250	Alternativ 1 dekker ikke foreldre-	116 432	40 736
	80 %	112 792	69 000		112 792	39 514
200 000	100 %	155 268	95 000		155 268	54 340
	80 %	150 374	92 000		150 374	52 624

250 000	100 %	194 066	118 750	penger	194 066	67 906
	80 %	187 956	115 000		187 956	65 780
300 000	100 %	232 902	142 500		232 902	81 510
	80 %	225 538	138 000		225 538	78 936
350 000	100 %	271 700	166 250		271 700	95 076
	80 %	263 120	161 000		263 120	92 092
400 000	100 %	292 942	190 000		292 942	102 524
	80 %	283 682	184 000		283 682	99 268
450 000	100 %	292 942	190 414		292 942	102 524
	80 %	283 682	184 401		283 682	99 268
500 000	100 %	292 942	190 414		292 942	102 524
	80 %	283 682	184 401		283 682	99 268

Tre uker før og seks uker etter fødselen er forbeholdt mor.

7) Jeg er daglig leder og eeneier i et aksjeselskap som jeg etablerte for om lag et halvt år siden. Det er ingen andre ansatte i selskapet. I forrige uke var min 5 år gamle datter syk hele uken (vi har kun 1 barn), og nå er jeg selv sykemeldt i 4 uker. Hvilke krav har jeg til stønader fra folketrygden? Lønnen min er kr 500 000,- per år.

Svar: Du har krav på full lønn for de 5 dagene din datter var syk. Det er bedriften din som må dekke denne kostnaden. Folketrygdloven sier at du har krav på omsorgspenger inntil 10 dager per år. Du har også krav på lønn under sykemelding. De første 16 kalenderdagene dekkes av din egen bedrift, de resterende dagene dekker folketrygden. Du kan forvente at Folketrygden dekker opp til 6G av lønnen din i ca 2 uker (for perioden etter de 16 første kalenderdagene som bedriften dekker). Beløpet utgjør ca. 7 709 per uke.

8) Hvor kan etablerere henvende seg for å innhente informasjon om sine rettigheter ved sykdom og graviditet?

SVAR: Du bør henvende deg til ditt lokale NAV kontor (tidligere Aetat og trygdeetaten). Disse skal kunne besvare alle dine spørsmål vedrørende trygde- og velferdsordninger. Via internett kan du finne mye informasjon om trygde- og velferdsordninger. Listen nedenfor viser et utvalg nettstedet som har denne type informasjon:

www.nav.no

www.spor-oss.no

www.bedin.no

www.lovdatab.no (se folketrygdloven)

www.naeringsdrivende.no

www.innovasjon Norge.no

9) Jeg skal etablere et enkeltpersonforetak, må jeg registrere det?

Svar: Nei i utgangspunktet er det frivillig om du registrerer selskapet, men du må registrere det dersom du skal drive handel med varer som du selv ikke har produsert, eller dersom du ansetter flere enn 5 personer.

10) Har selskapsformen betydning for hvor mye pensjon man opptjener?

Svar: Svaret er både ja og nei. Som selvstendig næringsdrivende er det frivillig om du er med i en pensjonsforsikring. Du vil uansett få pensjon fra folketrygden beregnet ut fra hvor mange år du har arbeidet og hvilken inntekt du har hatt disse årene. Pensjonen fra folketrygden vil kanskje ikke være tilstrekkelig for å dekke ditt behov, derfor kan det være nødvendig med en ekstra pensjonsordning. Dersom du har ansatte må du forholde deg til Lov om tjenestepensjon (OTP) som trådte i kraft 1. januar 2006, og den pålegger arbeidsgivere å etablere en OTP ordning dersom de har:

- a) minst to personer i foretaket som begge har en arbeidstid og lønn som utgjør 75 prosent eller mer av full stilling, eller*
- b) minst én arbeidstaker uten eierinteresse i foretaket som har en arbeidstid og lønn i foretaket som utgjør 75 prosent eller mer av full stilling, eller*
- c) personer i foretaket som hver har en arbeidstid og lønn som utgjør 20 prosent eller mer av full stilling, og som til sammen utfører arbeid som tilsvarer minst to årsverk.*

Minimum innskudd til pensjonsordningen er 2 % av den lønn som overstiger 1 G. For selvstendig næringsdrivende er pensjonsordning frivillig. Selvstendig næringsdrivende har lov til å innbetale til pensjon med inntil 4 % av beregnet personinntekt mellom 1 og 12 G (starter på 66 812). Innskuddet vil være fradragsberettiget i brutto næringsinntekt, og på den måten redusere skatten. Selvstendig næringsdrivende har derfor nå muligheten til å etablere en svært god pensjonsordning, hvor myndighetene dekker en stor del av kostnaden via skattelettet.

11) Jeg jobber 50 % som selvstendig næringsdrivende og 50 % fast ansatt i et aksjeselskap. Hva skjer hvis jeg blir syk, hvilke regler gjelder?

Svar: Det er mange som har kombinerte inntekter som arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende. I følge Folketrygdloven § 8-41 skal det ytes sykepenger etter bestemmelsen for arbeidstakere, det vil si at du får full dekning. Se §§ 8-40 til 8-43.

12) Hva er forskjellene på et ANS og et DA?

Svar: Forskjellen ligger at deltakerne i et selskap med delt ansvar (DA) bare hefter for hver sin prosentdel av gjelden. Delene av gjelden må til sammen dekkes selskapets totale gjeld. I et ANS hefter deltakerne fullt ut solidarisk for selskapets gjeld. Dersom selskapet får problemer kan altså kreditorene rette sine krav mot den eller de deltakerne som de mener er best betalingsdyktig. DA kan derfor oppleves både som sikrere og mer rettferdig.

13) Hvilke rettigheter har entreprenører til omsorgspenger ved barns sykdom?

Svar: Selvstendig næringsdrivende får ingen stønad i forbindelse med barns sykdom, som dessverre heller ikke dekkes av den frivillige tilleggforsikringen. Dersom du er

ansatt i AS har du rett til omsorgspenger ved barn eller barnepassers sykdom, avhengig av antall barn:

- ❖ *10 dager pr. kalenderår*
- ❖ *15 dager pr. kalenderår ved omsorg for mer enn 2 barn*
- ❖ *20 dager pr. kalenderår dersom man er alene om omsorg*
- ❖ *40 dager pr. kalenderår dersom man er alene om omsorgen for flere enn 2 barn*